

„MOŽURA“ D.O.O
za upravljanje sanitarnom deponijom
Broj: 861/24
Bar, 15. 03. 2024. godine

MOŽURA
regionalna sanitarna deponija

**IZVJEŠTAJ O RADU
SA FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJEM
" MOŽURA" d.o.o. BAR
za 2023. godinu**

Bar, februar 2024. godine

S A D R Ź A J

I	UVOD	1
II	OSTVARIVANJE OSNOVNE DJELATNOSTI	3
III	AKTIVNOSTI U 2023. GODINI	13
IV	MATERIJALNO – TEHNIČKA OPREMLJENOST DRUŠTVA	18
V	FINANSIJSKO POSLOVANJE DRUŠTVA ZA 2023. GODINU	21
VI	ZAKLJUČAK	28

PRILOG

- Odluka Skupštine Društva
- Mišljenje ovlaštenog revizora
- Bilans stanja i Bilans uspjeha

PIB: 02736381; PDV: 80/31-02553-3; žiro račun: 530-20890-05 NLB; 535-15752-62 Prva banka
Tel. 030 308 099 Fax.: 030 308 109 e-mail: deponija@mozura.me

Broj: 854/24
Datum: 14.03.2024. godine

Na osnovu člana 16. statuta DOO „Možura“ Bar broj 1629/23 od 11.08.2023. godine, Skupština društva je na XI elektronskoj sjednici, razmatrajući prijedlog Odbora direktora u „Možura“ d.o.o Bar, dana 14.03.2024. godine, donijela sljedeću

ODLUKU

Utvrđuje se kao konačan predlog godišnjeg Izvještaja o radu sa finansijskim izvještajem za 2023. godinu, predložen i dostavljen od strane Odbora direktora u Društvu, dana 11.03.2024. godine.

Utvrđeni prijedlog godišnjeg Izvještaja o radu sa finansijskim izvještajem za 2023. godinu, dostavlja se Skupštinama Opština Bar i Ulcinj na usvajanje.

Predsjednik Skupštine društva

Dušan Raičević

I UVOD

Ugovor o osnivanju Društva ``Možura`` d.o.o. za upravljanje međuopštinskom sanitarnom deponijom Možura su potpisali predsjednici Opština Bar i Ulcinj, dana 31.10.2008. godine.

Učešće Opštine Bar i Opštine Ulcinj u vlasničkoj strukturi preduzeća Možura d.o.o. određeno je na osnovu pokazatelja o količini komunalnog sanitarnog otpada iz ove dvije opštine i shodno tome, sledeće je - Opština Bar ima 65%, a Opština Ulcinj 35% vlasništva.

Društvo je registrovano u Centralnom Registru Privrednog Suda Crne Gore dana 04.11.2008. godine, sa datumom poslednje izmjene od 18.10.2023. godine, pod brojem 5-0502603/001, a osnovna djelatnost Društva je:

- 3900- Čišćenje životne sredine i druge aktivnosti u vezi sa upravljanjem otpadom
- 38.00-sakupljanje, obrada i odlaganje otpada, ponovno iskorišćavanje otpadnih materijala
- 38.11- sakupljanje bezopasnog otpada
- 38.12-sakupljanje opasnog otpada
- 38.21- prerada i odstranjivanje bezopasnog otpada
- 38.22 -prerada i odstranjivanje opasnog otpada
- 38.32-reciklaža sortiranog otpada

Sanitarna deponija Možura je izgrađena potpuno u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom i direktivom EU br. 99/31/EZ, 06/12EZ, 08/98EZ.

Sanitarna deponija Možura nalazi se na istoimenom lokalitetu, na granici opština Bar i Ulcinj (na barskom dijelu opštine, na državnom zemljištu kojim raspolaže Vlada Crne Gore) i u njenoj blizini nema područja koja su zaštićena kada su u pitanju prirodna i kulturna dobra, a na rastojanju od oko 850 m vazdušne linije nema stambenih objekata i od morske obale je udaljena 1,5 km.

Projektovano i izgrađeno tijelo deponije sastoji se od 4 odvojene i samostalne tehnološke kasete (kade). Ukupne dimenzije tijela deponije su 305 x 165 m. Projektovana visina deponije je 25 m. Projektovani kapacitet deponije je 1.056.036,21m³, tokom četiri faze rada deponije. Svaka faza pretpostavlja punjenje otpadom do nivoa 6m a prekrivanje inertnim materijalom.

I FAZA kapaciteta 394.606,70m³;

II FAZA kapaciteta 293.601,01m³;

III FAZA kapaciteta 223.142,66m³ ;

IV FAZA kapaciteta 144.685,85m³.

“Možura” d.o.o. posjeduje, za sve postojeće objekte, odobrenje za izgradnju i upotrebnu dozvolu izdatu rješenjem Ministarstva održivog razvoja i turizma broj 0504-1741/7-2012 od 21.03.2013. godine, a za sredstva neophodne ateste.

Nakon toga, u zakonom propisanoj precuduri, Agencija za zaštitu životne sredine je izdala, shodno Zakonu o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine (“Sl. list RCG”,br. 80/05 od 28.12.2005. “Sl. list Crne Gore”, br. 54/09 od 10.08.2009. 40/11 od 08.08.2011) i Uredbom o vrstama aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola (“Sl.list Crne Gore”, br. 07/08 od 01.02.2008.), produženje Integrisane dozvole za rad cjelokupnog postrojenja sanitarne deponije za čvrsti komunalni otpad i obavljanje aktivnosti odstranjivanja otpada dana 15.11.2023. god. Broj:03- UPI-701/6. Dozvola koja je izdata našem Društvu je druga koja je izdata u Crnoj Gori.

Slika 1. Deponija „Možura“

II OSTVARIVANJE OSNOVNE DJELATNOSTI

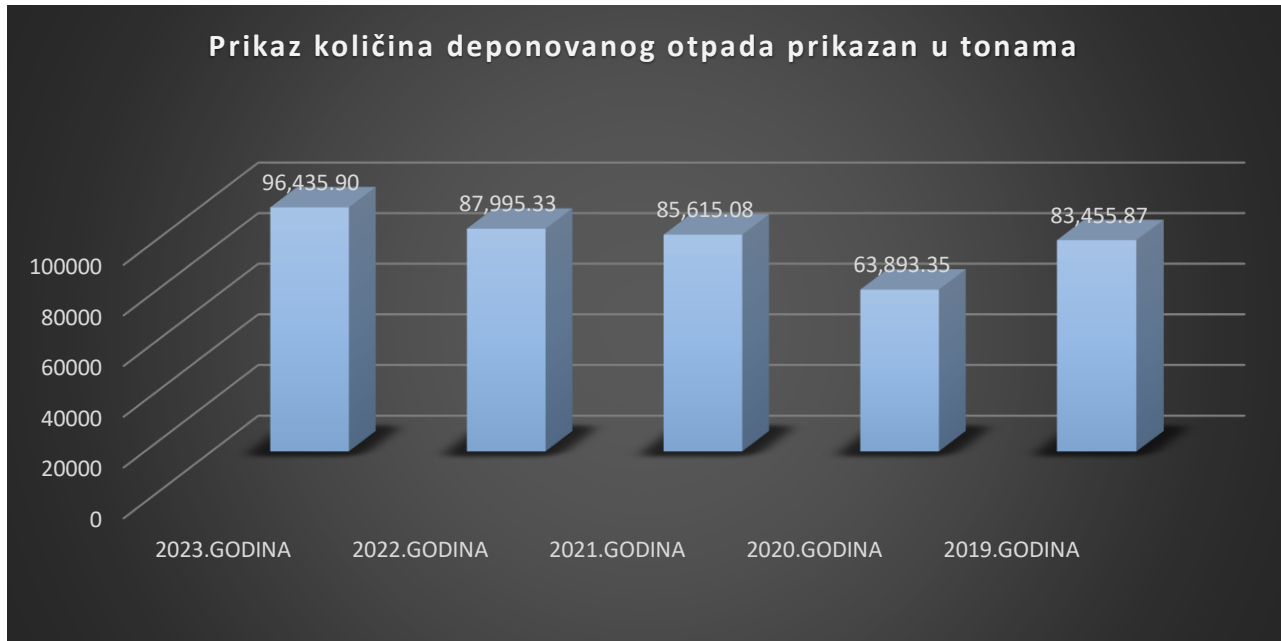
”Možura” d.o.o. je u toku 2023. godine uspješno nastavila sa svojom primarnom djelatnošću, a to je vršenje usluge deponovanja otpada na sanitarnoj deponiji Možura. Pored matičnih komunalnih preduzeća Bar i Ulcinj, na deponiji Možura u toku 2023. godine svoj otpad su deponovala komunalna preduzeća iz Budve, Kotora, Tivta, kao i privatno preduzeće Hemosan iz Bara.

U toku 2023. godine na sanitarnoj deponiji „Možura“ ukupno je deponovano **96.435,90 t** otpada.

Poređenja radi, količine otpada koje su dopremljene u istom periodu 2022. godine, iznosile su **87.995,33 t**. Na osnovu uporednih podataka, može se konstatovati da je u 2023. godini količina dopremljenog otpada povećana za **8.440,57 t**, što čini uvećanje za **9,59%**.

	Bar	Ulcinj	Budva	Tivat	Kotor	Herceg Novi	III lica	Hemosan	UKUPNO t
Jan	1.508,78	687,36	1.391,42	378,88	1.041,52	-	-	281,40	5.289,36
Feb	1.413,58	619,22	1.231,72	507,58	950,12	-	-	205,36	4.927,58
Mar	1.877,60	853,26	1.542,50	471,92	1.346,56	-	7,86	147,04	6.246,74
Apr	1.834,22	926,58	1.738,32	498,80	1.473,40	-	-	107,76	6.579,08
Maj	2.944,68	1.185,80	2.206,14	387,70	1.762,66	-	-	81,32	8.568,30
Jun	2.622,20	1.595,52	2.737,10	730,88	1.796,54	-	107,18	63,56	9.652,98
Jul	3.349,86	2.517,84	4.024,92	865,38	2.273,24	-	-	44,24	13.075,48
Avg	3.481,70	2.742,22	4.304,10	785,96	2.478,54	-	0,32	51,90	13.844,74
Sep	2.321,46	1.457,98	2.689,58	433,28	2.018,84	-	1,14	53,64	8.975,92
Okt	1.977,60	1.012,52	1.962,70	219,90	1.960,64	-	4,52	40,02	7.177,90
Nov	1.687,14	801,48	1.530,54	214,56	1.959,48	-	-	46,98	6.240,18
Dec	1.652,08	775,46	1.517,48	150,88	1.687,16	-	6,58	68,00	5.857,64
Ukupno 2023.	26.670,90	15.175,24	26.876,52	5.645,72	20.748,70	-	127,60	1.191,22	96.435,90
2022.	24.961,88	13.947,33	23.778,80	6.305,18	15.167,74	-	83,90	3.750,05	87.995,33
2021.	23.717,94	13.496,38	21.263,28	5.611,14	12.261,08	-	38,32	9.226,94	85.615,08
2020.	19.142,54	9.432,46	14.586,92	3.901,18	12.590,58	3.684,96	111,11	443,60	63.893,35
2019.	25.417,12	14.202,92	24.765,08	8.112,81	10.392,42	-	110,5	455,04	83.455,87

Tabela 1. Pregled količina deponovanog otpada na deponiji Možura u tonama po mjesecima i preduzećima u 2023. godini i uporedne količine za 2019, 2020, 2021 i 2022. godinu.

Grafikon 1. Prikaz količina deponovanog otpada na Možuri u tonama za 2023. godinu i uporedne količine za 2019. 2020. 2021. i 2022. godinu

- EVIDENCIJA ELEKTRONSKE VAGE

Na elektronskoj vagi tokom 2023. godine evidentirano je ukupno 18.106 vozila. Otpad se dovozio sa specijalnim vozilima sa potisnim pločama za sabijanje otpada „bubnjarama“, vozilima koja dovoze otvorene kontejnere, vozilima koja prevoze preskontejnere, sa otvorenim sanducima – kiperima kao i vozilima koja prevoze velike kontejnere (Kotor).

U sledećoj tabeli, dat je prikaz broja vozila po preduzećima, koja su deponovala otpad na Možuri u 2023. godini i uporedno za 2019, 2020. 2021 i 2022. godinu.

Izveštaj o radu „Možura“ d.o.o za 2023. godinu

	DOO Komunalne djelatnosti Bar	DOO Komunalne djelatnosti Ulcinj	DOO Komunalno Budva	DOO Komunalno Kotor Kotor	DOO Komunalno Tivat	DOO Komunalno stambeno H. Novi	DOO Hemosan Bar	III Lica	UKUPNO
Jan	496	217	154	75	50	50	50	0	1042
Feb	517	240	154	82	60	42	42	0	1095
Mar	600	298	186	103	59	35	35	2	1283
Apr	578	313	207	110	64	27	27	0	1299
Maj	702	378	248	125	47	27	27	0	1527
Jun	748	462	320	132	82	24	24	9	1777
Jul	866	672	471	156	86	20	20	0	2271
Avg	924	675	496	170	80	14	14	1	2360
Sep	693	477	325	144	57	14	14	2	1712
Okt	604	383	239	141	30	16	16	7	1420
Nov	501	294	173	138	21	12	12		1139
Dec	530	316	184	119	14	17	17	1	1181
UKUPNO									
2023.	7.759	4725	3157	1495	650	0	298	22	18.106
2022.	7.474	4.271	2.792	1.167	802	-	383	9	16.898
2021.	8.095	4.268	2.394	917	711	-	500	6	16.891
2020.	6.733	3.487	1.705	987	551	334	104	13	13.914
2019.	8.847	4.574	2.879	822	1.075	-	120	13	18.330

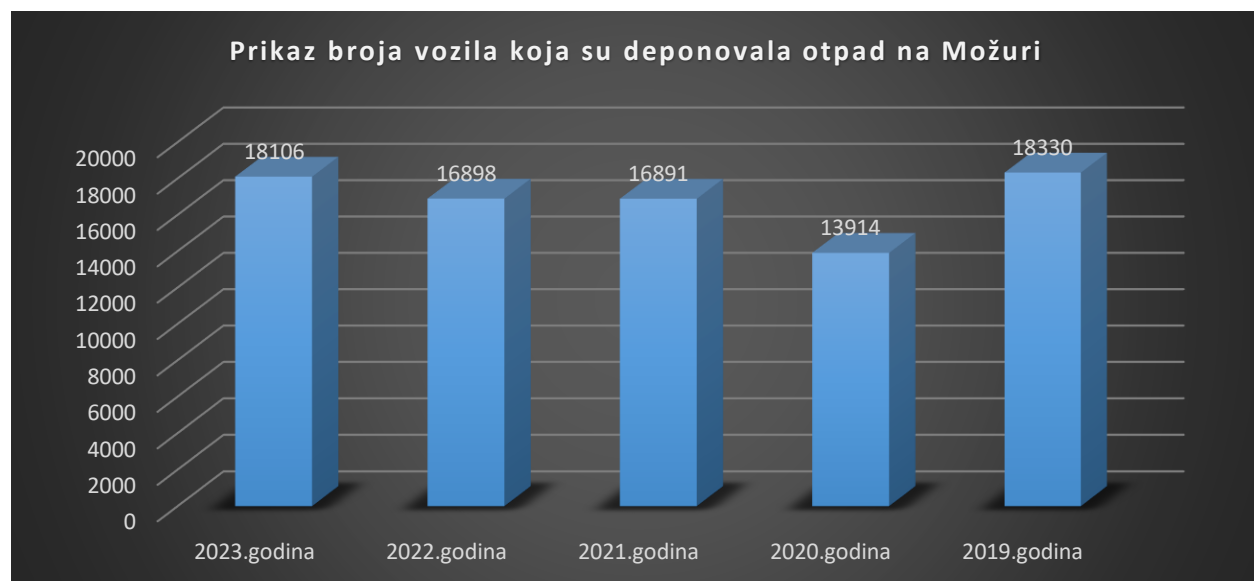
Tabela 2. Pregled broja vozila po preduzećima koja su deponovala otpad na Možuri za 2023. godinu i uporedno sa 2019, 2020, 2021 i 2022. godinom.

Slika 2. Elektronska vaga

Na nivou godine, u prosjeku, otpad je dovozilo **49** vozila. U toku ljetnjih mjeseci taj broj je bio znatno veći. Prosjek za avgust bio je **76** vozila dnevno, dok ih je najmanje bilo u januaru **33** vozila na dan.

U sledećoj tabeli, dat je prikaz broja vozila koja su deponovala otpad na Možuri za 2023. godinu, uporedno sa 2019, 2020, 2021 i 2022. godinom.

Grafikon 2: Prikaz broja vozila koja su deponovala otpad na Možuri za 2023. godinu i uporedno za, 2019, 2020, 2021 i 2022. godinu.

Korisnik	DOO Komunalne djelatnosti Bar	DOO Komunalne djelatnosti Ulcinj	DOO Komunalno Budva	DOO Komunalno Kotor Kotor	DOO Komunalno Tivat	DOO Hemosan Bar	Ukupno prosječna godišnja masa po vozilu
t/vozilu	3,43	3,21	8,51	13,87	8,68	3,99	5,3

Tabela 3. Prosječna dnevna masa otpada po vozilu po korisnicima na godišnjem nivou (t/vozilu)

Na osnovu količina deponovanog otpada na dnevnom nivou, vidljivo da je prosječna masa otpada po vozilu veća za udaljenija preduzeća, jer Kotor otpad prevozi sa velikim kontejnerima, dok preduzeća iz Bara i Ulcinja uslijed blizine, otpad dovoze sa svim raspoloživim vozilima.

Na sledećem dijagramu su prikazane količine deponovanog otpada, gdje je najbolje prikazana sezonska neujednačenost količina otpada koje se odlažu na deponiji Možura.

Grafikon 3. Prikaz količina deponovanog otpada

Deponovanje otpada vršeno je u sanitarnim kadama broj 1,3 i 4, do nivoa od 15 m, od dna kade. Sanitarne kade 3 i 4 su nakon popunjavanja do nivoa 15 m kompletno prekrivene inertnim materijalom, kao što je projektovano.

U obavezi smo Integrisanom dozvolom vršiti godišnja geodetska mjerenja na sanitarnim kadama, kojima se određuje zauzetost kada otpadom i slijeganje koje nastaje.

U periodu 28.01.2023. - 14.01.2024. godine, ukupno je deponovano **95.158,82 t** otpada i **17.682,6 t** prekrivke.

Geodetskim snimanjem utvrđeno je, da je za navedeni period zauzeto **78.556 m³** na kadama, i da je bilo slijeganje na cijeloj deponiji (kadama) za **6.363 m³**.

Ukupno deponovano otpada i prekrivke do 14.01.2024. godine, kada je bilo mjerenje bilo je **984.180,87 t**, a zauzelo zapreminu od **701.384 m³**.

Dobijeni podaci pokazuju da je izvršeno kvalitetno kompaktovanje otpada, koje je bolje od projektovanog za preko **40 %**.

Prekrivanje otpada inertnim materijalom, predstavlja zakonsku obavezu, a prevoz materijala vršen je sopstvenim vozilom. Materijal za natkrivanje nalazi se u krugu deponije i predstavlja ostavljeni materijal, koji je nastao od iskopa pri izgradnji deponije. U 2023. godini prevezeno 1.382 tura (5310 m³) materijala dopremljenog sa lokacije na osnovu rješenja UIP a nakon sprovedenog tenderskog postupka.

Za potrebe snabdijevanja tehničkom vodom, dopremljeno je ukupno 117 tura vode, ukupne zapremine 768 m³.

Tokom 2023. godine na ekobaklji je izvršeno spaljivanje ukupno **3.400.918 Nm³** deponijskog gasa.

Zakonske obaveze po pitanju ispitivanja segmenata životne sredine u toku 2023. godine, saglasno Integrisanoj dozvoli, vršena su kao i prethodnih godina.

Izmjereni parametri za vazduh bili su u granicama zakonom predviđenih vrijednosti, odnosno daleko ispod graničnih, za vodu i zemljište - neizmjenjeni u odnosu na nulto stanje, tj. u odnosu na prije

Za potrebe izrade početnih pokazatelja za rješavanje pitanja procjednih voda, izvršeno je uzorkovanje i izvršena laboratorijska mjerenja od strane ovlaštene institucije Centar za eko-toksiološka ispitivanja Podgorica d.o.o.(CETI).

ISPITIVANJA I MJERENJA U CILJU ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

1. Imisijska mjerenja štetnih i opasnih materija u vazduhu na lokalitetu Možura (Regionalana sanitarna deponija za Bar i Ulcinj)

U cilju procjene uticaja sanitarne deponije „Možura“ na kvalitet vazduha vršena su mjerenja: SO₂ , NO, NO₂, ukupnih azotnih oksida NO_x izraženih kao NO₂, CO, suspendovanih čestica PM_{2.5} i PM₁₀ sa analizom na sadržaj teških metala i benzo(a)pirena. Mjerenja su realizovana u četiri četrnaestodnevna ciklusa u periodu proljeće 2023 - zima 2024.godine.

Vršeno je ispitivanje po Pravilniku o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl.list.Crne Gore“,br. 21/11,32/16)/ Standardne MEST EN metode.

Mjerenje kvaliteta ambijentalnog vazduha u četiri 14-dnevna ciklusa, je vršeno u sledećim vremenskim intervalima:

- Prvi ciklus mjerenja realizovan u periodu 05-19.04.2023. godine, broj izvještaja 00-351/1V od 09.05.2023. godine;
- Drugi ciklus mjerenja realizovan u periodu 20.06.-04.07.2023. godine, broj izvještaja 00- 351/2V od 20.07.2023. godine;
- Treći ciklus mjerenja realizovan u periodu 13-17.10.2023. godine, broj izvještaja 00- 351/3V od 17.11.2023. godine i
- Četvrti ciklus mjerenja realizovan u periodu 05-19.01.2024. godine, broj izvještaja 00- 351/4 od 29.12.2022. godine.
- Godišnji izvještaj o realizaciji Monitoringa kvaliteta vazduha za kompaniju Možura d.o.o. Broj izvještaja: 00-351/V5 od 26.01.2024. godine.

Prikaz stanja kvaliteta vazduha dat je po zagađujućim materijama:

U Prilogu 2 Pravilnika o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl.list Crne Gore“, br.21/11,32/16), „Kriterijumi za postizanje kvaliteta podataka“ propisano je da se za ocjenu prekoračenja propisane granične vrijednosti kod povremenih mjerenja suspendovanih čestica PM₁₀ koristi percentil 90,4 (koji treba da je niži ili jednak 50 µg/m³) umjesto broja prekoračenja. Izračunati percentil 90,4 za suspendovane čestice PM₁₀ od 27,49 µg/m³ je bio ispod propisane granične vrijednosti.

Srednja vrijednost svih izvršenih mjerenja za ovaj polutant tokom četiri ciklusa mjerenja je bila ispod propisane granične vrijednosti.

Svi rezultati mjerenja sumpor dioksida posmatrani u odnosu na propisanu legislativu, upoređeni su sa propisanim graničnim vrijednostima za:

- jednočasovne srednje vrijednosti (350 µg/m³, ne smije se prekoračiti više od 24 puta u toku godine)
- srednje dnevne vrijednosti (125 µg/m³, ne smije se prekoračiti više od tri puta u toku godine).

Sve jednočasovne i dnevne srednje vrijednosti sumpor dioksida tokom mjerenja u periodu proljeće 2023.godine/zima 2024.godine. su bile ispod propisane granične vrijednosti.

Za azot monoksid nije propisana granična vrijednost, već samo mjere kontrole.

Sumarni statistički podaci, koncentracija azot dioksida, (kao srednjih jednočasovnih i srednja godišnja vrijednost) su posmatrani u odnosu na propisane granične vrijednosti za:

- jednočasovnu srednju vrijednost ($200 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije se prekoračiti više od 18 puta u toku godine)
- srednju godišnju vrijednost ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Koncentracije azot dioksida, kao jednočasovne srednje i godišnja srednja vrijednost, tokom četiri 14-dnevna mjerna perioda, su bile ispod propisanih graničnih vrijednosti.

Za ukupne okside azota izražene kao azot dioksid, propisana je granična vrijednost za zaštitu vegetacije od $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$ na godišnjem nivou. Srednja vrijednost mjerenja je bila ispod propisane granične vrijednosti.

Sve maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti ugljen monoksida tokom četiri 14-dnevna mjerna perioda, su bile ispod propisane granične vrijednosti.

Srednje vrijednosti sadržaja olova, kadmijuma, arsena i nikla u suspendovanim česticama PM_{10} su bile ispod propisanih graničnih-ciljnih vrijednosti.

Srednja godišnja vrijednost benzo(a)pirena, kao srednja vrijednost osam analiziranih sedmodnevnih zbirnih uzoraka suspendovanih čestica PM_{10} je bila ispod propisane ciljne vrijednosti.

ZAKLJUČAK

Imajući u vidu poziciju sanitarne deponije locirane u blizini naselja, potencijalne negativne uticaje na životnu sredinu, te značaju očuvanja kvaliteta vazduha neophodno je nastaviti sa kontrolom kvaliteta ambijentalnog vazduha na ovom lokalitetu.

2. Emisijska mjerenja štetnih i opasnih materija usled sagorijevanja deponijskog gasa na eko-baklji deponije Možura.

Emisijsko mjerenje štetnih i opasnih materija usled sagorevanja deponijskog gasa na eko baklji, regionalna sanitarna deponija Možura, izvršeno je 19.09.2023. godine. Broj izvještaja 00-351/1 je vršilo preduzeće CETI d.o.o.

- Plan/metod – U skladu sa METI TS CEN/TS 15675:2011, METS EN 1529:2011

- Vrsta uzorka – Otpadni gas.

- Zahtijevano ispitivanje- Emisijsko ispitivanje sadržaja gasovitih materija u otpadnom gasu,koji nastaje u procesu sagorijevanja deponijskog gasa.

Mišljenje:

Poređenjem srednjih polusatnih vrijednosti zagađujućih materija sa Uredbom definisanim graničnim vrijednostima emisija (GVE) (Tab2) može se konstatovati sledeće:

- Srednja polusatna vrijednost ukupnih oksida azota izraženih kao NO₂ (15,9 mg/m³) je ispod propisane granične vrijednosti od 350 mg/m³.
- Srednja polusatna vrijednost sumpor oksida (127,8 mg/m³) je ispod propisane granične vrijednosti od 350 mg/m³.

Na osnovu rezultata mjerenja, proizilazi da su izmjerene koncentracije zagađujućih materija u otpadnom gasu iz postrojenja za spaljivanje deponijskog gasa - ispod propisanih graničnih vrijednosti emisije.

3. Ispitivanje ocjednih voda

Na sanitarnoj deponiji „Možura“ vrši se recirkulacija ocjednih voda. Nijesmo u obavezi da vršimo analizu ocjednih voda, pri kojoj se moraju poštovati granične vrijednosti emisija zagađujućih materija u recipijent, koje su propisane Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenim kvalitetu otpadnih voda (Sl.list Crne Gore br.45/08,09/10,26/12 i 52/12,59/13) i Zakonom o vodama (Sl.list Crne Gore 27/07,73/10,31/11 i 47/11).

Ispitivanje ocjednih voda rađeno je 12.10.2023. godine, broj izvještaja 819/01/23/1 je vršilo preduzeće CETI d.o.o. Dobijeni rezultati su očekivani, jer se radi o ocjednim vodama koja su zagađena.

4. Mjerenje Buke

Mjerenje buke izvršeno je od strane Komunalne policije , broj: 08-714/23-2/7 dana 08.11.2023. godine. Sl. u vršenju komunalnog nadzora kontrole nivoa buke na otvorenom, a koju prouzrokuju kamioni koji dovoze otpad na sanitarnoj deponiji, i mašine koje vrše tretman opada na deponiji.

Komunalnim nadzorom utvrđeno je da je nivo buke u momentu kontrole bio:

Min 45,6 db

Max 51,6 db. – što je ispod dozvoljene granične vrijdnosti

5. Fizičko Hemijska analiza zemljišta

Fizičko Hemijska analiza zemljišta koju je izvršio CETI - Broj izvještaja 217/05/23/1 , datum uzorkovanja 12.10.2023. godine.

Prema rezultatima fizičko - hemijske analize ,uzorak zemljišta uzorkovan sa više mikrolokacija poljoprivrednog zemljišta, u blizini deponije Možura, ne odgovara uslovima Pravilnika o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njegovo ispitivanje (Sl.List Crne Gore br.18/97), zbog povećanog sadržaja kadmijuma hroma, nikla i bora u odnosu na propisane vrijednosti. Uz Napomenu: Program ispitivanja sadržaja opasnih i štetnih materija u zemljištu, u Crnoj Gori, koje CETI realizuje od 1988. godine, pokazuje da su određeni elementi sa ovog područja, kao što su nikal i hrom prisutni, a da nisu proizvod zagađenja.

6. Voda za piće kaptirana - izvor Kruč

Ispitivanje je izvršio CETI d.o.o. dana, 17.11.2023. godine, broj izvještaja 1006/01/23/1 od 8.12.2023. godine.

Na osnovu rezultata obavljenih laboratorijskih ispitivanja i stručnog razmatranja, utvrđeno je, da ispitivani uzorak ne odgovara uslovima Pravilnika o parametrima, provjeri usaglašenosti, metodama, načinu, obimu analiza i sprovođenju monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu (Sl.list CG-br.64/18 i br.101/21) u dijelu mikrobiološke analize kao i u nultom mjerenju, koje je rađeno prije početka rada deponije.

Dana 24.06.2023. godine, usled vremenskih neprilika, koje su bile na području Opštine Bar. Na sanitarnoj regionalnoj deponiji Možura, zbog jakog inteziteta atmosferskog pražnjenja tokom noći, došlo je do oštećenja više električnih uređaja. Sačinjen je izvještaj o šteti. Pristupilo se popravci nastalih kvarova.

III AKTIVNOSTI U 2023. GODINI

U toku 2023. godine, Društvo je pored obavljanja poslova zbrinjavanja komunalnog otpada, preduzimalo aktivnosti koje su se odnosile na širenje kapaciteta deponije, kao i širenje poslovanja koje se odnosi na proizvodnju električne energije iz biogasa i obradu novih vrsta otpada – otpadnih guma, građevinskog otpada i otpada od rušenja.

Uspješno je nastavljena saradnja sa međunarodnim, državnim i lokalnim institucijama lokalnim stanovništvom, zainteresovanim firmama, organizacijama i pojedincima.

Rad sanitarne deponije kao objekta od opšteg značaja je javan i sve zainteresovane organizacije će kao i do sada, ukoliko iskažu interesovanje, biti upoznate i na licu mjesta, sa svim tehnološkim aktivnostima koje se preduzimaju na poslovima deponovanja otpada.

Na osnovu analize dosadašnjeg poslovanja i rezultata iz protekle 2023. godine, MOŽURA (pib: 02736381) se nalazi na listi od 2% najlikvidnijih i najuspješnijih crnogorskih firmi koje su stekle pravo na Sertifikat poslovne izvrsnosti – Certificate of Excellence.

Možura DOO Bar je u kontinuitetu od 2016 - 2023. godine dobitnik ovog seftifikata.

Uslov za Sertifikat se određuje na osnovu 18 parametara uspješnosti i likvidnosti (finansijski izvještaj), statusa solventnosti preduzeća, zaduženja, blokada računa i suđenja, prema evropskoj metodologiji izračunavanja boniteta. Potvrda ovog tipa pouzdan je pokazatelj finansijske stabilnosti i kvaliteta rada firme, osigurava ugled i prednost u odabiru u odnosu na konkurentske firme na domaćem i inostranom tržištu.

MOŽURA d.o.o. je kao odgovorna Organizacija preduzela korake da uskladi svoje poslovanje sa zahtjevima međunarodnog standarda ISO 9001:2015 - Sistemi menadžmenta kvalitetom i ISO 14001:2015 – Sistemi menadžmenta životnom sredinom, tako da smo u posjedu ova dva značajna sertifikata. Resertifikacija sistema kontrole kvaliteta, od strane društva za sertifikaciju i nadzor sistema kvaliteta JUQS, urađena je 13.03.2023. godine sa rokom važenja do 12.03.2026. godine.

Sistem kvaliteta je upravljački sistem kojim se dovodi do ostvarenja postavljenih ciljeva u pogledu kvaliteta poslovanja i pružanja usluga. Ovaj sistem čine organizaciona struktura, odgovornost subjekata u organizaciji, procesi i resursi potrebni za upravljanje sistemom.

Tokom 2023. godine uspostavljena je Knjiga procedura „Možura“ d.o.o Bar koja sadrži interna pravila poslovanja Društva.

Rad se odvijao u dvije smjene, saglasno potrebama komunalnih preduzeća.

Uloženi su i dodatni naponi na suzbijanju pojave neprijatnih mirisa, tako da u ovoj godini nije bilo nikakvih primjedbi građana ili organizacija.

Imenovan je VI saziv odbora direktora „Možura“ d.o.o Bar 14.03.2023. godine, a za predsjednika izabran Savo Đurašić, iz Bara.

Broj zaposlenih u Društvu na 31.12.2023. godine je 29.

Sekretarijatu za Urbanizam Opštine Bar, predat je zahtjev za izdavanje UTU za lokacije koje se odnose na izgradnju postrojenja za obradu otpadnih guma, građevinskog otpada i otpada od rušenja. Takođe, predat je zahtjev za izdavanje UTU za izgradnju energane na Možuri. Sekretarijat je izdao potrebne uslove za izgradnju navednih postrojenja.

Izrađen je elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu za projekat – „Primarna prerada otpadnih guma na deponij Možura“, na koji je Agencija za zaštitu životne sredine dala saglasnost. Broj rješenja 03-upi-124/20 od 22.08.2023. godine.

Opština Bar je ustupila našem Društvu na korišćenje kancelarijski prostor na period od 5 godina sa mogućnošću produženja, u zgradi A6, u Ulici Rista Lekića br. 12.

Shodno zahtjevu Instituta alternativa, a na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, ovoj organizaciji su dostavljene tražene informacije.

Program rada „Možura“ d.o.o Bar za 2023. godinu, usvojen je na sjednici SO Ulcinj 22.03.2023. godine.

Izveštaj o radu sa finansijskim izvještajem za 2022.godinu usvojen je na SO Bar.

Izvršeno je osiguranje imovne i lica za 2023. godinu.

„Možura“ d.o.o Bar je pristupila NVO Udruženje komunalnih preduzeća Crne Gore 26.04.2023. godine.

„Možura“ d.o.o Bar je postala članica Odbora udruženja komunalne privrede pri Privrednoj komori Crne Gore.

Društvo je krajem godine apliciralo za dobijanje nepovratnih sredstava od „Centra za međunarodnu saradnju i razvoj“ – CMSR, iz Slovenije, za nabavku opreme i realizaciju projekta izgradnje postrojenja za preradu otpadnih guma.

Državna revizorska institucija je izvršila kontrolu poslovanja Društva za 2023. godinu i dala pozitivno mišljenje uz određene preporuke koje treba ispraviti u roku od 6 mjeseci.

Potpisan je Ugovor o saradnji sa Eko fondom Crne Gore, za realizaciju projekata od ekološkog značaja – Izgradnja energane na Možuri i eventualno drugih projekata.

Dobijena je saglasnost MUP-a na reviziju Plana zaštite za 2023. godinu, koju je izradio „Bim Security“.

Realizovana je posjeta predstavnika Vlade Rumunije posredstvom Eko fonda deponiji Možura i tom prilikom su bliže upoznati sa procesima rada na samoj deponiji.

Izvršeno je snimanje i izrada geodetskih podloga, na parcelama koje se nalaze uz zemljište deponije Možura, a za potrebe procjene vrijednosti imovina, na kojoj bi bilo optimalno proširenje kapaciteta deponije i izgradnja novih sanitarnih kada.

Izvršena je procjena vrijednosti privatnih parcela, od strane ovlašćenog državnog procjenitelja koje se naslanjaju na tijelo deponije Možura, površine cca 46.000m², a za potrebe proširenja kapaciteta iste.

Izvršena je procjena zasada stabala maslina na privatnim parcelama, od strane vještaka poljoprivredne struke.

Na osnovu procjena, organi Društva, Odbor direktora i Skupština društva, dali su saglasnost da se uđe u proces otkupa zemljišta za potrebe proširenja kapaciteta deponije.

Izvršena je pravna analiza procesa otkupa privatnog zemljišta, od strane advokatske kancelarije, koja je proces otkupa ispratila do kraja.

Realizovan je proces otkupa zemljišta od privatnih vlasnika, na kom će biti izgrađene nove sanitarne kade.

Dostavljene su primjedbe i sugestije na Nacrt državnog Plana upravljanja otpadom.

Izvršena je izmjena Statuta u dijelu promjene adrese Društva. Ista je registrovana u CRPS-u.

Predat je zahtjev Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma za izmjenu Urbanističkog projekta Možura, kako bi proširenje kapaciteta deponije i realizacija drugih planiranih projekata, bila moguća.

Na Skupštini opštine Bar, održanoj 01.12.2023. godine usvojen je Program rada sa finansijskim planom za 2024. godinu.

Na sjednici Odbora direktora, u decembru 2023. godine, su izvršene izmjene Kolektivnog ugovora Možura d.o.o Bar, u skladu sa Opštim i Granskim kolektivnim ugovorima. Usvojen je i novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Odbor direktora i menadžment Društva, ulagali su dodatne aktivnosti kako bi se smanjila dugovanja komunalnih preduzeća Bara i Ulcinja i Opština osnivača koji su dali rezultate, što je prikazano u finansijskom dijelu izvještaja.

Društvo je preko IPA projekta, prekogranične saradnje Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Hrvatske, apliciralo za sredstva za nabavku kombinovane mašine. Sredstva su odobrena, a realizacija se očekuje tokom 2024 godine.

Shodno zaključku Odbora direktora, održani su sastanci sa predstavnicima komunalnih preduzeća Bara i Ulcinja kako bi se potenciralo i regulisalo pitanje zaostalih dugovanja. Dogovorena je dinamika isplate dugovanja. Komunalno iz Bara, je dobrim dijelom smanjilo dugovanja prema našem Društvu, dok se početkom 2024. godine sa Opštinom Ulcinj potpisao protokol o izmirenju obaveza Komunalnog preduzeća na iznos od 269.352,20€ u 9 jednakih mjesečnih rata.

U 2023. godini, u više navrata smo se obraćali resornom ministarstvu, gdje smo iznijeli potrebe našeg preduzeća i korake koje je neophodno realizovati kako bi se nastavio uspješan rad deponije. Prije svega su se odnosili za izmjenu Urbanističkog projekta, kako bi smo bili u prilici da realizujemo bilo koju od planiranih investicija. Takođe, nadležnim državnim organima smo pokušali da pojasnimo važnost i neophodnost realizacije projekata, kao što su proširenje kapaciteta deponije, izgradnja postrojenja za pretvaranje gasa u električnu energiju, obradu otpadnih guma, građevinskog otpada i otpada od rušenja, kao i drugih projekata.

Na osnovu Zakona o industrijskim emisijama, a na zahtjev Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, obnovljen je zahtjev za produženje važenja Integrisane dozvole u aprilu 2023. godine. Shodno uputstvu predstavnika Agencije, predat je novi zahtjev za dobijanje integrisane dozvole, koji je dopunjen novim djelatnostima koje se odnose na tretman otpadnih guma i građevinskog otpada. Dana 15.11.2023. godine, broj: 03-UPI-701/6. Dobili smo RJEŠENJE O PRODUŽENJU VAŽENJA INTEGRISANE DOZVOLE. Produžava se važenje integrisane dozvole, registarski broj 2, operateru „Možura“d.o.o. iz Bara (u daljem tekstu operater), sa adresom ul.Rista Lekića br.12, grada A-6, 85000 Bar, za rad cjelokupnog postrojenja - regionalna deponija. Glavna aktivnost operatera je odstranjivanje otpada u ćelije (kade) na otvorenom prostoru, dok pod pomoćnim aktivnostima potpadaju prerada građevinskog otpada, otpada od rušenja (neopasnog otpada), kao i prerada otpadnih guma na predmetnoj lokaciji.

Saglasno Planu javnih nabavki objavljeni su sljedeći tenderi:

-za nabavku i isporuku dizel goriva. Na objavljeni na tender najbolju ponudu je imao ponuđač, preduzeće „Petrol Crna Gora“ DOO iz Podgorice. Navedeni postupak je završen i potpisan Ugovor. Nije bilo žalbi na tenderski postupak.

-za nabavku i isporuku osiguranja imovine i mašina. Na tender se javio jedan ponuđač - Lovćen osiguranje AD Podgorica, sa kojim je potpisan Ugovor o realizaciji.

- za nabavku i isporuku rezervnih djelova za građevinske mašine po partijama. Na objavljenom tenderu javilo se nekoliko ponuđača, postupak je u toku.

- za nabavku dostavnog vozila pik-ap. Na objavljenom tenderu javio se jedan ponuđač. Navedeni postupak je završen i potpisan Ugovor sa „PROKOM“ DOO Podgorica. Nije bilo žalbi na tenderski postupak.

Za izradu tehničke dokumentacije:

“Izrada konceptualnog rješenja proširenja kapaciteta deponovanja otpada (izrada novih sanitarnih kada) na deponiji, čvrstog komunalnog otpada DOO "Možura" Bar. Navedeni postupak je završen i potpisan Ugovor sa „MEDIX“ DOO Podgorica. Nije bilo žalbi na tenderski postupak.

- „Izrada glavnog projekta za pretvaranje energije gasa u električnu energiju“ . Navedeni postupak je završen i potpisan Ugovor sa „E3 Consulting“ DOO Podgorica. Nije bilo žalbi na tenderski postupak.

Potpisan je Ugovor za reviziju Glavnog projekta za pretvaranje deponijskog biogasa u električnu energiju sa firmom „MMK Control“ iz Bara.

- za iznajmljivanje raznih mašina i kamiona i usluge prevoza. Navedeni postupak je završen i potpisan Ugovor sa „Curanović Trans“ Bar DOO.

-za Monitoring parametara životne sredine. Navedeni postupak je završen i potpisan Ugovor sa „Centar za eko-toksiološka ispitivanja Podgorica d.o.o.“ (CETI).

U toku 2023./2024. godine CETI je vršio redovan monitoring parametara životne sredine, koja su pri svakom mjerenju bile u zakonom dozvoljenim granicama.

Firma „INCH“, je u toku 2023. godine izvršila geodetska mjerenja na sanitarnim kadama, kojima se određuje zauzetost kada otpadom i slijeganje koje nastaje.

Tokom 2023. izvršene su javne nabavke manje vrijednosti- jednostavne nabavke, čiji spisak je objavljen na sajtu Uprave za javne nabavke.

Menadžment preduzeća je u toku 2023. godine održao niz sastanaka sa predstavnicima domaćih i međunarodnih institucija, u cilju realizacije razvojnih projekata na deponiji Možura.

I u 2023. godini nastavljena je odlična saradnja sa predstavnicima Eko fonda Crne Gore. Rezultat dobre saradnje je zahtjev koji je upućen prema partnerima iz Slovenije CMSR, u kom je navedeno da finansiraju do 50% vrijednosti izgradnju energane na Možuri. Očekujemo da tokom 2024. godine bude realizovana saradnja sa predstavnicima CMSR i potpisan ugovor.

Takođe, na inicijativu menadžmenta, održan je niz sastanaka sa predstavnicima Agencije za zaštitu životne sredine, Ministarstva ekologije i zaštite životne sredine i Eko fonda na temu „Realizacije razvojnih projekata“, na Možuri.

IV MATERIJALNO – TEHNIČKA OPREMLJENOST DRUŠTVA

U sljedećoj tabeli je prikazan pregled objekata i opreme sa kojom je Društvo raspolagalo na dan 31.12.2023. godine.

Tabela 6. Materijalno – tehnička opremljenost Društva

	OBJEKTI	KOLIČINA
I	Poslovni objekat na deponiji - površine 100 m ²	1
II	Poslovne kancelarije Ul. Rista Lekića br 12 - površine 141 m ²	1
III	Ostali objekti	1
1	Montažni objekat (prijemni punkt za ČKO) P= 6 m ²	1
2	Kamionska vaga tip MJ 100A2N 18x3m 60t	1
3	Trafostanica TS 10/0,4KV;1x630 /160 KVA	1
4	Sanitarna kada I	1
5	Sanitarna kada II	1
6	Sanitarna kada III	1
7	Sanitarna kada IV	1
8	Sistem za procjedne i ocjedne vode sa 4 AB bazena	1
9	Laguna- akumulacioni rezervoar V=700m ³	1
10	Rezervoar V=50m ³ za tehničku vodu	2
11	Saobraćajnica širine 7 m (prilazna i unutar deponije)	1
12	Nadzemni AB kanal za popravku sredstava	1
13	Ograda visine 2m oko cijele deponije	1
14	Praonica za točkove vozila i prostor za radionicu	1
15	Buster stanica za snabdijevanje vodom iz rezervoara	1
16	Montažni objekat za smještaj pumpi P=6m ²	1
17	Prilazna saobraćajnica za ČKO	1

	OPREMA I MEHANIZACIJA	KOLIČINA
IV	OPREMA	
1	Pumpe za recirkulaciju procjednih voda P=30KW	2
2	Pumpe u laguni za procjedne vode P=1,5KW	3
3	Pumpa za pranje vozila (perač pod pritiskom)	1
4	Agregat SDMO Tip J110K (110kVA,88kW)	1
5	Električni kompresor ABAC $p_{max}=10bar$	1
V	MEHANIZACIJA	
1	Kompaktor Bomag BC 572 RB (2012)	1
2	Buldozer Shantui SD 13 (2011)	1
3	Bager – utovarivač Terex TLB840 (2012)	1
4	Traktor MasFerguson sa prikolicom i cistijernom (2012)	1
5	TMV Peugeot Rifter (2023)	1
6	PMV Škoda Superb (2015)	1
7	PMV Škoda Octavia (2019)	1
8	TMV Dacia Dokker (2015)	1
9	Drobilica za zeleni otpad (2017)	1
10	Bager gusjeničar Hyundai 160LC-7A (2008)	1
11	Buldozer CAT D6N XL (2018)	1
12	Kamion kiper IVECO Eurocargo 140 E 28 (2008)	1
13	Drobilica za kabasti otpad Arjes Impaktor 250 (2020)	1
14	Kompaktor Bomag BC 473 RB3 (2020)	1

V FINANSIJSKO POSLOVANJE DRUŠTVA ZA 2023. GODINU

Tabela 5. Ostvareni finansijski rezultati Društva u 2023. godini

ELEMENTI		2023	2022	Index 2023/2022
A	UKUPNI PRIHODI	1.731.747€	1.599.047 €	108
	Prihodi od usluga	1.496.305 €	1.368.515 €	109
	Odloženi prihodi od donacija i ostali prihodi	235.441€	230.532 €	102
B	UKUPNI RASHODI	1.350.675 €	1.098.784 €	123
	Poslovni rashodi	1.049.776 €	800.628 €	131
	Ostali rashodi - amortizacije	300.899 €	298.156 €	101
C	BRUTO REZULTAT DRUŠTVA	381.072 €	500.263 €	76
	Tekući porez	33.124 €	43.316 €	76
	Odloženi porez	8.024 €	47.942 €	17
D	NETO REZULTAT DRUŠTVA	339.924 €	504.889 €	67

A. Povećanje prihoda posljedica je isključivo porasta deponovanog otpada, jer se cijene nisu mijenjale i iskazani su bez pdv-a. Ukupni rashodi su povećani u odnosu na prošlu godinu, na što je uticalo povećanje cijene goriva, rezervnih djelova i održavanja. U 2023. godini nije bilo novih velikih nabavki osim sitne opreme.

Rezultat Društva manji je odnosu na 2022.godinu, zbog povećanih troškova održavanja mehanizacije i opreme, kao i zbog povećane cijene goriva, koji čine značajnu stavku u našim materijalnim troškovima, kao i ostali nematerijalni

troškovi poslovanja zbog izrade elaborata, studija izvodljivosti radi proširenja kapaciteta deponije.

Dajemo analitički prikaz fakturisanja u 2023. godini kao i nenaplaćena potraživanja.

Pregled iznosa ukupno fakturisanih i naplaćenih računa za 2023.godinu prikazani su u Tabeli 6.

Tabela 6. Pregled fakturisanih i naplaćenih iznosa po preduzećima za period 01.01.-31.12.2023. godine.

	Cijena €/t	Dug iz prethodne godine PDV (€)	Fakturisano (€)	Uplata (€)	Ukupan dug (€)
DOO “Komunalne djelatnosti” Bar	10	933.178	270.638	254.429	949.388
DOO “Komunalne djelatnosti” Ulcinj	10	524.455	162.376	46.075	640.756
DOO “Komunalno” Budva	20	30.775	575.157	496.147	109.785
DOO “Komunalno Kotor” Kotor	20	22.443	442.593	427.963	37.073
DOO “Komunalno” Tivat	20	1.879	120.818	119.467	3.230
Doo Hemosan	20	4.117	25.492	28.159	1.455
III lica		0	3.970	3.080	890
Ukupno		1.516.846 €	1.601.045 €	1.375.320 €	1.742.571 €

U tabeli br. 7 su prikazana ukupna dugovanja svih komunalnih preduzeća i opština na dan 31.12.2023. godine (sa pdv-om).

Tabela 7. Pregled ukupnih dugovanja na dan 31.12.2023.godine

Preduzeće	Ukupan dug (€)
DOO “Komunalne djelatnosti” Bar	949.388
DOO “Komunalne djelatnosti” Ulcinj	640.756
DOO “Komunalno” Budva	109.785
DOO “Komunalno Kotor” Kotor	37.073
DOO “Komunalno” Tivat	3.230
Doo „Hemosan“ Bar	1.455
Opština Bar	0
Opština Ulcinj	585.307
DOO “Komunalno stambeno” Herceg Novi	0
III lica	890
Ukupno:	2.327.879 €

Stanje ukupnog duga na 31.12.2023. godine iznosilo je 2.327.879 eura, i smanjeno je u odnosu na stanje iz prethodne godine i pored neizmirivanja obaveza od strane Komunalnog preduzeća iz Ulcinja.

Sa Opštinom Ulcinj su potpisana dva protokola broj 416/16 od 08.06.2016.godine i 117/17 od 01.03.2017.godine o izmirenju međusobnih obaveza i potraživanja u ukupnom iznosu od 445.851,39€. Opština Ulcinj je Cesijom preuzela dug Komunalnog Ulcinj Cesijom broj 01-041/21-1365 od 20.09.2021. na iznos od 139.455,78€ pa je tako njihov dug uvećan i iznosi 585.307,78€.

Preostale obaveze Opština Bar i Ulcinj shodno ranijim odlukama Odbora direktora, biće iskorišćene prilikom realizacije budućih razvojnih projekata Društva. Opština Bar je svoj dug izmirila u cjelosti i stanje na 31.12.2023.godine je 0 €.

Na dan 31.12.2023. godine stanje na žiro računima Društva kod poslovnih banaka i u blagajni iznosilo je ukupno 1.761.608 €, tako da su ukupna obrtna sredstva sa potraživanjima iznosila ukupno 4.089.487 €.

B. Društvo je u 2023. godini imalo **ukupne rashode** u iznosu od **1.350.676 €**.

U narednom tabelarnom pregledu prikazana je struktura poslovnih rashoda koja sadrži sintetički iskazane podatke o rashodima i omogućava da se analitički sagledaju rashodi poslovanja nastali u posmatranom periodu.

Ukupni poslovni rashodi od 1.350.676 € su povećani u odnosu na 2022.godinu za 23 %. Na drugoj strani imamo i odložene prihode od donacija u iznosu od 229.090€.

Vrsta troška	Iznos 2023 €	Iznos 2022 €	Index 23/22
Materijalni troškovi	254.626	197.263	129
Troškovi zarada	507.099	492.412	103
Troškovi amortizacije	300.899	298.156	101
Ostali poslovni rashodi	260.082	107.679	242
Ostali rashodi poslovanja	27.970	3.274	854
UKUPNO:	1.350.676 €	1.098.784 €	123

Tabela 8. Struktura troškova

Ostali rashodi poslovanja su rashodovana osnovna sredstva.

U Tabelama br. 9, 10, 11 i 12 analitički su prikazani troškovi u 2023. godini.

Vrsta troška	Iznos 2023 €	Iznos 2022 €	Index 23/22
Troškovi osnovnog i pomoćnog materijala	36.100	8.176	442
Troškovi kancelarijskog materijala	8.485	4.673	182
Troškovi rezervnih dijelova i režijskog materijala	46.331	38.035	122
Troškovi električne energije	6.461	7.304	88
Troškovi pogonskog goriva (dizel gorivo)	147.615	132.676	111
Troškovi alata i inventara	9.635	6.399	151
U k u p n o :	254.627	197.263€	129

Tabela 9. Materijalni troškovi

Najveća stavka u okviru ovih troškova jesu troškovi pogonskog goriva za rad mašina, koji čine 57,90 % ukupnih materijalnih troškova.

U 2023.godini su povećani troškovi vezani za održavanje odnosno ugradnju rezervnih djelova, osnovnog i pomoćnog materijala. S obzirom na veći obim posla ove sezone dolazilo je i do češćih kvarova. Zbog opremanja poslovnih prostorija u ulici Rista Lekića došlo je do povećanja troškova materijala za izradu.

Vrsta troška	Iznos 2023€	Iznos 2022 €	Index 23/22
Troškovi neto zarada	328.772	299.596	110
Troškovi poreza na zarade i naknade	25.372	21.445	118
Troškovi doprinosa na zarade troškovi za PIO	89.892	61.443	146

Troškovi ostalih doprinosa	10.405	30.277	34
Odbor direktora	21.315	15.597	137
Ostali lični rashodi	11.476	2.270	506
Službeni put	3.423	2.371	144
Ostale naknade	21.041	59.413	35
U k u p n o :	507.099	492.412	103

Tabela 10. Troškovi zarada, naknada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada su povećani 3% u odnosu na prethodnu godinu što predstavlja neznatno povećanje.

Stavka "Ostale naknade" se odnosi na povećan broj sezonskih radnika na deponiji na Ugovor o djelu zbog povećanog posla u toku sezone, kao i lica angažovana na isti način prilikom opremanja novih kancelarija (vodoinstalateri, parketari, električari itd.).

Ostali lični rashodi odnose se na isplate zaposlenima shodno Kolektivnom ugovoru po raznim osnovama (zimnica, solidarne pomoći...).

<i>Vrsta troška</i>	Iznos 2023 €	Iznos 2022 €	Index 23/22
<i>Amortizacija objekata</i>	215.889	215.722	100
<i>Amortizacija nematerijalne imovine</i>	1.175	1.875	63
<i>Amortizacija opreme</i>	83.835	80.559	104
<i>U k u p n o :</i>	300.899 €	298.156 €	101

Tabela 11. Troškovi amortizacije i rezervisanja

Godišnji trošak amortizacije neznatno je viši u odnosu na uporednu 2022. godinu.

<i>Vrsta troška</i>	Iznos 2023 €	Iznos 2022 €	Index 23/22
Troškovi neproizvodnih usluga	47.467	12.966	366
Troškovi platnog prometa i bankarske usluge	2.268	2.055	110
Transportne usluge	29.407	4.463	659
Intelektualne usluge – računovodstvo i zdravstvene, advokatske usluge	4.807	5.141	94
Troškovi tekućeg održavanja	93.418	39.752	235
Troškovi reprezentacije	3.754	2.447	153
Takse, carine, porezi	425	294	145
Troškovi poreza na imovinu	30.554	0	/
Ostali nematerijalni troškovi	21.501	18.930	114
Troškovi osiguranja	22.293	11.031	202
Sponzorstva i donacije	4.188	10.600	40
U k u p n o :	260.082 €	107.679 €	248

Tabela 12. Ostali poslovni rashodi

Troškovi tekućeg održavanja su veći u odnosu na prethodnu godinu zbog češćih kvarova na mašinama s obzirom da mašine su u pogonu svakodnevno. U ovoj godini smo imali veće kvarove na kompaktoru i buldozeru.

Transportne usluge uključuju troškove transporta materijala sa teritorije Wind Možure za potrebe naše deponije i po preporuci DRI knjiženi su na transportne usluge.

Takođe, imamo povećane troškove osiguranja jer je u ovoj godini došlo do kompletnog osiguranja opreme, postrojenja i nekretnina u odnosu na 2022. godinu.

Troškovi neproizvodnih usluga čine troškovi analize parametara zaštite životne sredine, revizije, konsalting usluga, zdravstvenih usluga i ostali troškovi.

C. Bruto rezultat Društva u 2023.godini iznosi 381.072,00 €

Na osnovu ovako iskazanih prihoda i rashoda Društva može se zaključiti da je Društvo u 2023. godini poslovalo pozitivno i ostvarilo **bruto dobit** u iznosu od **381.072,00 €**.

Bruto dobit Društva od **381.072,00 €** u 2023. poslovnoj godini nakon oporezivanja umanjena je za **33.124€** i za odloženi porez **8.024 €**, što ukupno iznosi **339.924 €**.

D. Neto rezultat Društva u 2023. godini iznosi 339.924 €

Za poslovnu 2023. godinu, nakon korekcija za tekući porez i odloženi porez ostvaren finansijski rezultat je, **neto dobit Društva od 339.924 1€**.

Društvo je izmirilo sve obaveze i nalazi se u pretplati po osnovu PDV-a , bez obzira što nije izvršena naplata po svim izdatim fakturama u 2023. godini.

Društvo je do 31. decembra 2023 . godini izmirilo sve svoje obaveze prema dobavljačima i zaposlenima.

Društvo je angažovalo nezavisnog revizora, iako to nije bila zakonska obaveza za reviziju finansijskih izvještaja za 2023. godinu shodno odluci Odbora direktora.

VI ZAKLJUČAK

Sa zadovoljstvom možemo istaći da je poslovanje bilo na visokom nivou. Uspješno su obavljani svi poslovni zadaci, rad na Deponiji je funkcionisao normalno i bez zastoja. Prijem otpada se vršio svakodnevno u skladu sa planom rada preduzeća. Posebno zadovoljstvo možemo istaći finansijskim poslovanjem

preduzeća i preduzetim aktivnostima na realizaciji razvojnih projekata. Nije bilo ekoloških incidenata.

Uloženi su značajni naponi da se pripremi tehnička dokumentacija za realizaciju važnih razvojnih projekata. Prije svega misli se na izmjenu Urbanističkog projekta Možura, bez kojeg realizacija nijednog projekta nije moguća.

S obzirom na zauzetost kapaciteta deponije od preko 80%, proširenje kapaciteta same deponije je neophodno. Iz tog razloga, naše Društvo je otkupilo površinu od cca 46.000m², za potebe izgradnje novih sanitarnih kada i uputilo zahtjev državnim institucijama za opredjeljivanje još najmanje 40.000m² državne imovine, kako bi se pitanje deponovanja otpada riješilo u narednih 15-20 godina.

Pored proširenja kapaciteta, akcenat je stavljen na realizaciju projekta proizvodnje električne energije iz deponijskog gasa, obradu otpadnih guma, građevinskog otpada i otpada od rušenja.

Tokom 2023. godine, velik pomak je napravljen kada je riječ o projektnoj dokumentaciji za više projekata, očekivanja menadžmenta su da se tokom 2024. godine preduzmu konkretni koraci u realizaciji istih.

Sa svim aktivnostima koje iz nekog razloga nisu realizovane u 2023 godini, biće nastavljeno kako u 2024. godini, tako i do same realizacije.

Izvršni direktor

Senad Arabelović

